

Bevilling paa den Størrelse, den har; men Følgen deraf er ganske vist, at man maatte tage Lovforslagene rækkvis, og Rækken er ikke saa vanskelig at se. Vi begyndte med Anlægget af Nørrebro—Frederiksbergbanen; dernæst kom Rysstbanen, og derefter de andre, som af forskellige Grunde slet ikke kunde fremmes her paa Sjælland, fordi der har været saa stor Uenighed i Utnævnelsesforhandlingerne, og paa Fyn ligesvem, fordi Forhandlingerne med den sydøstlige Jærnbane om Muligheden af Driftens Overdragelse til den dog maatte bringes til Ende, inden man kom til Anlægget. Jeg tror derfor ikke, der er forsømt saa meget, som det ærede Medlem tror, om jeg naturligvis end maa indrømme, at man selvfølgelig ikke kan gøre alt paa een Gang — det ligger jo nu ikke i Menestenes Magt. Jeg kan nu godt forstaa, at nogle kunne synes, at de vedkommende Statsbaneanlægsingeniørers Deltagelse i og Medvirkning ved private Baneanlæg kan virke hemmende paa Statsbaneanlægene. Jeg tror dog ikke, det er Tilfældet; og Deltagelsen har heller ikke været saa stor, som det ofte er forudsat, idet Halvdelen af de private Baner, der ere Tale om, ere projekterede af andre. For saa vidt Statsbaneingeniørerne have projekteret dem og ført Tilhyn med dem, er det efter meget udtrykkelig Anmodning af de paaagældende Jærnbaneanlægs Bestyrelse. Naar jeg ikke har fundet nogen Betænkelse ved det, skal jeg sige Grunden. Den ligger saa overordentlig nær. Det er jo i det hele fælles Interesser, der skulle varetages, idet man maa erindre, at Staten tilhører Halvdelen af Tilskuddet til disse Jærnbaner. Af Statens Ingeniører vil det derfor blive forlangt, at de paa det andet Trin af Sagen skulle undersøge denne og kontrolere den. At der nu straks fra Sagens første Trin kommer Indstillinger fra Statsbaneingeniørerne med Hensyn til Projekterne, og at man derved faar større Betryggelse, har jo sine Fordele. Det havde ogsaa sine Fordele ved selve Behandlingen af Lovforslaget om de projekterede Jærnbaneanlæg, at Statsingeniørerne kendte dem og vare nogenlunde i Stand til at anslaa den Sum, Anlægene som Helhed kunde komme til at koste. Jeg kan godt forstaa, at det for adskillige kan se ud, som om Forholdet her har udviklet sig mindre heldigt. Det er jo for øvrigt et gammelt Forhold, og jeg kan kun sige det samme, som tidligere Ministre have sagt, at jeg ikke tror, der fra Statsbaneingeniørernes Side varetages nogen Interesse, der kommer i Strid med Statens Interesse. Statsbaneingeniørerne have aldrig haft Bud efter de private Baneanlæg; det er kun paa

udtrykkelig Anmodning fra disse, at de faa saadan Medhjælp, som ydes fra Statens Side, og jeg tror nok, det kan ske uden Præjudice for Statsbaneanlægene.

Det ærede 3dje Medlem for 7de Kreds (Madten) og for Resten ogsaa det ærede 1ste Medlem for 10de Kreds (Frijs) turde ikke benægte Nødvendigheden af dette Anlæg, men mente, at der ogsaa burde træffes Foranstaltninger til Bedste for andre Dele af Landet. Ja, det følger af sig selv, at det ene skal gøres og det andet ikke forsummes. Hvad særlig det Forhold angaar, som det ærede 3dje Medlem for 7de Kreds omtalte, saa gaar det jo nærmest ud paa at skaffe forøgede Driftsindgifter for Jærnbanerne ved Omlægning af Togene i den Landsdel, han særlig interesserer sig for. At der kan være mange Mangler der og meget, der kunde ønskes afhjulpet, erkender jeg fuldt ud, og jeg har ogsaa nylig i en anden Sammenhæng vist, at der var Tilbøjelighed hos Administrationen til at gøre noget og ofre ikke saa lidt. Men det er ikke det, det kommer an paa. Det, det kommer an paa, er at blive enige om Synspunktet for Jærnbandedriften, og ganske særlig efter den Opmuntring og Advarsel, jeg har modtaget fra en Række ydste Rigsdagsmænd — det ærede Medlem omtalte det, saa jeg kan vel ogsaa omtale det, det er jo et offentliggjort Forhold — bliver det nødvendigt, at Rigsdagen tager Stilling til Spørgsmaalet om Jærnbandedriften, tager Stilling til det Spørgsmaal: skulle vi staa, hvor vi nu staa og eftertrage nogen Forrentning f. Eks. 2 pCt., som vi nu have, eller skal det være ganske ligegyldigt, hvad der gives ud, saaledes at vi ikke tage i Betragtning, hvad Nettoindtægten bliver? I saa Fald er det ikke saa vanskeligt at tilfredsstille Kravene. Jeg kan ogsaa sige det paa en anden Maade, jeg kan sige det saaledes: skal det være det, som Jærnbaneafgiften naturligt paa ethvert enkelt Punkt tilfører og tilsteder, naar man skal have Forrentning og i alt Fald ikke sætte Penge til, eller skal det alene være de lokale Interesser og Ønsker, der skulle afgøre, hvorledes vi skulle drive Jærnbanerne? Skal det sidste være det ledende, ville vi komme til et Budget, der meget hurtigt vil sluge ethvert Overskud. Jeg siger ligesvem, at det nødvendigtvis maa afgøres ved en Rigsdagsbeslutning, og jeg har i Motiverne til Lovforslaget om Takstforandringerne, som kommer for senere, stillet det positive Spørgsmaal til Rigsdagen, bedt den høre sig om Synspunktet: Skulle vi i Fremtiden følge det af Administrationen hidtil fulgte Synspunkt, at skabe